

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : แนวคิดเรื่องกายสุจริตในพระพุทธศาสนาเถรวาท

ชื่อนักศึกษา : พระเด่นชัย เมตติโก (มีสนาม)

สาขาวิชา : พระพุทธศาสนา

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ป.ธ.๙, กศ.ม., พธ.ด.

: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วรกฤต เกื่อนช้าง ป.ธ.๙, ศษ.บ., ศศ.ม., ปร.ด.

: อาจารย์วัฒนะ กัลยาณพัฒน์กุล ป.ธ.๙, น.บ., กศ.ม.

วันที่สำเร็จการศึกษา : มีนาคม ๒๕๕๖

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้ มีวัตถุประสงค์ คือ (๑) เพื่อศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกายสุจริตในพระพุทธศาสนาเถรวาท (๒) เพื่อศึกษาลักษณะกายสุจริตในสังคมไทย และ (๓) เพื่อนำเสนอแนวทางการประยุกต์ใช้หลักกายสุจริตในสังคมไทย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ เน้นการศึกษาเอกสารเป็นหลัก โดยสำรวจข้อมูลชั้นปฐมภูมิจากพระไตรปิฎก อรรถกถา ข้อมูลชั้นทุติยภูมิ จากตำราวิชาการ เอกสารวิชาการ และรายงานการวิจัยและวิทยานิพนธ์ และเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกายสุจริตในพระพุทธศาสนาเถรวาท พบว่า กายสุจริต หมายถึง ความประพฤติชอบทางกาย ๓ ประการ ได้แก่ เว้นจากการฆ่าสัตว์ เว้นจากการลักทรัพย์ และเว้นจากการประพฤติผิดในกาม ตามทัศนะพระพุทธศาสนาเถรวาทถือว่า มนุษย์ทุกคนเกิดมาพร้อมด้วยศักยภาพที่จะพัฒนาตนเองได้ และสามารถจะเปลี่ยนแปลงตนเองจากความเป็นปุถุชนไปสู่ความเป็นอริยชนได้ ถ้าได้รับการศึกษาและพัฒนาตนเองอย่างถูกต้อง ดังนั้น การพัฒนาชีวิตมนุษย์ในพระพุทธศาสนาเถรวาทจึงต้องประกอบไปด้วยการฝึกฝนอบรมตน ตามหลักไตรสิกขา คือ ศีล สมาธิ และปัญญาอย่างสอดคล้องกัน

ศึกษาลักษณะกายสุจริตในสังคมไทย พบว่า คนไทยส่วนใหญ่มีความเชื่อในเรื่องกฎแห่งกรรม และสังสารวัฏ จึงนิยมทำบุญและประกอบกรกุศล เพื่อหวังจะได้รับประโยชน์สุขในปัจจุบัน โดยมีหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเถรวาทเป็นตัวชี้นำ กระตุ้นเตือนในการดำเนินชีวิต สำหรับรูปแบบและการพัฒนา กายสุจริตในสังคมไทยตามแนวพระพุทธศาสนาเถรวาทมี ๒ ลักษณะ คือ ลักษณะที่ ๑ ใช้ในการพัฒนามนุษย์ด้วยหลักกายาวนา ศีลาวนา จิตาวนา และปัญญาาวนา ซึ่งเป็นการพัฒนาที่มีความเกี่ยวเนื่องกันหรือสัมพันธ์กันไม่มีการแยกพัฒนา และลักษณะที่ ๒ คือ หลักการพัฒนาสิ่งแวดล้อมรอบตัวมนุษย์ที่มีความสัมพันธ์กันในฐานะเกื้อกูลเป็นมิตรกัน โดยใช้เกณฑ์ตัดสินพฤติกรรมที่ดี (ความดี) และพฤติกรรมที่ไม่ดี (ความชั่ว) ของชีวิตมนุษย์ในสังคมไทย ตาม

หลักเกณฑ์ตัดสิน ๒ ประการ ได้แก่ เกณฑ์ตัดสินหลัก ตัดสินด้วยความเป็นกุศลหรืออกุศลโดยพิจารณามูลเหตุที่เกิดว่าดีและไม่ดี แต่เกณฑ์ตัดสินรอง ตัดสินพิจารณาที่มีผลสะท้อนกลับต่อตนเอง และผู้อื่นเป็นที่ยอมรับหรือไม่ และผลของการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร

แนวทางการประยุกต์ใช้หลักกายสุจริตในสังคมไทยปัจจุบัน การประยุกต์หลักกายสุจริตในสังคมไทยปัจจุบัน สามารถควบคุมพฤติกรรมและพัฒนาทางร่างกาย และจิตใจของตนเองได้สุจริต จึงทำให้สังคมมนุษย์อยู่อย่างสงบสุข ภายใต้กฎระเบียบวินัย และกฎเกณฑ์ของสังคม นอกจากนี้ยังพัฒนาตนเองไปสู่ความเป็นอริยบุคคล ๔ จำพวก คือ โสดาบันบุคคล สกทาคามีบุคคล อนาคามีบุคคล และพระอรหันต์ ได้ในที่สุด

Thesis Title : The Comparative Study of Kayasucarita in Theravada Buddhism

Researcher : PhraDenchai Mettiko (Meesanam)

Degree : Master of Arts (Buddhist Studies)

Thesis Supervisory Committee

: Asst.Prof.Dr. Phra Theppariyatmethee Pali IX., M.Ed., Ph.D.

: Asst.Prof.Dr. Worakit Thuenchang Pali IX,B.A., M.A.,Ph.D.

: Mr.Watthana Kanlayapatthanakul Pali.IX, LL.B.,M.Ed.

Date of Graduation : March 2013

ABSTACT

The purposes of this thesis were: (1) to study the concept of Kayasucarita (good conduct in act) in Theravada Buddhism, (2) to study the characteristic of Kayasucarita (good conduct in act) in Thai society and (3) to present the way for application of Kayasucarita (good conduct in act) in Thai society. This research applied the qualitative research focusing on studying documents by studying Tipitaka in the primary level and academic textbooks, the documents and the related research in the secondary level.

The results of study were found that:

The concept of Kayasucarita (good conduct in act) in Theravada Buddhism was that Kayasucarita means to abstain from killing, stealing, and sexual misconduct. According to Theravada Buddhism, human was born with the potential to develop himself/herself and changed themselves from Puthujjana (ordinary person) into Ariyajana (holy person) if the human educated and developed appropriately. Therefore, their life development in Theravada Buddhism consisted of the training in Sila (morality), Samadhi (mentality) and Panna (wisdom) consistently.

The characteristic of Kayasucarita (good conduct in act) in Thai society was found that most of Thai people had the belief in Rule of Kamma and Samsaracakka (the Round of Rebirth). Thus, they made merit to gain the happiness by the application of the Dhamma principle in Theravada Buddhism. The form and the development of Kayasucarita (good conduct in act) in Thai society had two characteristics: the human development by the application of Kayabhavana (physical development), Silabhavana (moral development), Cittabhavana (emotional development) and Pannabhavana (wisdom development), the environmental development relating to the human by the criteria of good conduct and evil conduct of the human in Thai society. The main criteria were the criteria of Kusala (wholesome action) or Akusala (unwholesome action). The other criteria were the criteria of the effects to themselves and the others.

The way for the application of Kayasucarita (good conduct in act) in Thai society could control the behavior and the physical and mental development in the good conduct. The human lived in the society peacefully and calmly under the rule and regulation of the society. Moreover, the human could develop themselves to Ariyapuggala (holy person): Sotapanna (Stream-Enterer), Sakadagami (Once-Returner), Anagami (Non-Returner), and Arahanta (the worthy One).

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี เพราะอาศัยความเมตตาจากบุคคลหลายฝ่าย ซึ่งผู้วิจัยขอระบุนามเพื่อเป็นการแสดงความขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ ขอกราบขอบพระคุณ พระมหาทวี มหาปัญญา, ผศ.ดร. ประธานตรวจสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ใหม่ เณตรไธสง กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้เมตตาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ และให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์เพื่อให้ วิทยานิพนธ์เกิดความสมบูรณ์

ขอกราบขอบพระคุณพระเดชพระคุณ “พระเทพปริยัติเมธี, ผศ.ดร. ” ผู้อำนวยการ วิทยาลัยสงฆ์นครสวรรค์ ที่ได้เมตตาอนุเคราะห์ให้คำแนะนำด้านวิชาการและแนวทางการศึกษาค้นคว้า เรื่องการทำวิทยานิพนธ์ และเป็นกำลังใจตลอดเวลาในการศึกษา และรับเป็นประธานควบคุม วิทยานิพนธ์ ขอเจริญพรขอบคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วรกฤต เกื่อนช้าง ที่ได้ช่วยแนะนำปรับปรุง แนวคิดทฤษฎีในการศึกษาค้นคว้า และอาจารย์ วัฒนะ กัลยาณพัฒนกุล ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ผู้ให้คำแนะนำ แก้ไข ช่วยพิสูจน์อักษรให้ และได้กรุณาช่วยเหลือให้งานวิจัยชิ้นนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณพระอาจารย์ และอาจารย์ทุกๆ ท่าน ตลอดถึงเพื่อนนิสิตสาขาวิชา พระพุทธศาสนาร่วมรุ่นที่เป็นกำลังใจ และให้ความเอื้อเฟื้อช่วยเหลือด้านเอกสาร คำแนะนำ ด้านงาน พิมพ์และแก้ไข จนกระทั่งบรรลุผลสำเร็จเป็นอย่างดีซึ่งเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างมาก

ขอคุณความดีและบุญกุศลที่พึงบังเกิดมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้จงสำเร็จแต่ทุกท่าน ผู้ให้การสนับสนุนในการศึกษาทุกด้านรวมทั้งการทำวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้จนสำเร็จเป็นรูปเล่ม

ท้ายที่สุดนี้ คุณความดีและกุศลที่พึงบังเกิดมีจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ผู้วิจัย ขอถวาย คุณความดีเป็นเครื่องบูชาพระคุณ หลวงพ่อพระครูนิมิตปัญญาวัฒน์ เจ้าคณะตำบลยางขาวเขต ๑ เจ้าอาวาสวัดท่าตะโก คุณโยมพ่อสมชาย คุณโยมแม่แปลง มีสนาม คุณโยมแม่ประเทือง นุชนท คุณโยมอาจิตปอง สาตรพันธุ์ พร้อมครอบครัว และบูรพาจารย์ทุกๆ ท่าน ด้วยความเคารพ

พระเด่นชัย เมตติโก (มีสนาม)